

Nr 367.

Av herr **Sundvik**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändring i förordningen den 26 juni 1931 (nr 280) om erkända sjukkassor.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 35 med förslag till förordning angående ändring i förordningen den 26 juni 1931 (nr 280) om erkända sjukkassor angivas vissa i anslutning till de föreslagna ändringarna i sjukkasseförordningen erforderliga ändringar i kungörelsen den 26 juni 1931 (nr 282) angående statsbidrag åt sjukkassor. Enligt min mening är det önskvärt, att samtidigt med de i propositionen angivna ändringarna i nämnda kungörelse ändring vidtages jämväl av de i § 4 kungörelsen intagna bestämmelserna angående sjukdagsbidrag.

Enligt § 4 statsbidragskungörelsen utgår statsbidrag (sjukdagsbidrag) med 50 öre för varje dag erkänd sjukkassa utgivit sjukpenning om minst en krona eller lämnat ersättning för sjukhusvård. Från denna regel göras emellertid vissa undantag. Sålunda stadgas bland annat, att sjukdagsbidrag ej må beräknas för dag, då medlem, vilken är på stadigvarande sätt och med full sysselsättning anställd i statens tjänst, på grund av denna anställning åtnjutit avlöning eller annan ersättning av statsmedel med minst en krona.

I 34 § första stycket sjukkasseförordningen stadgas, att de fasta avgifterna för medlemmar, för vilka statsbidrag eller viss del därav icke må beräknas, skola utgå med högre belopp än för övriga medlemmar, därvid skillnaden skall skäligen motsvara vad å envar av de senare belöper av bidraget.

Den förenämnda undantagsbestämmelsen i § 4 statsbidragskungörelsen medför alltså, att statstjänstemännen skola betala högre avgifter för sjukpenningförsäkringen än de icke statsanställda. I de flesta erkända sjukkassor har denna fråga lösts på sådant sätt, att sjukpenningen till statstjänstemän, som betala samma avgiftsbelopp som övriga medlemmar, utgår med 50 öre lägre belopp. I de övriga kassorna ha särskilda avgiftstillägg fastställts för statstjänstemännen.

Ifrågarande undantagsbestämmelse i § 4 statsbidragskungörelsen har sedan år 1942, då kristillägg å sjukpenning (numera ersatt av barntillägg, se 20 § sista stycket sjukkasseförordningen) infördes, även fått till följd en annan skillnad i sjukförsäkringshänseende mellan statstjänstemän och övriga. En förutsättning för att barntillägg, som utgör ett av statsmedel bekostat tillägg till sjukpenningen för medlemmar som ha barn, skall utgå

är nämligen, att utgivandet av sjukpenningen medför rätt till statsbidrag. Enär sjukpenningen till statsanställda enligt undantagsbestämmelsen ej medför sådan rätt, äga dessa icke erhålla barntillägg. Det barntillägg, som de statsanställda sålunda gå miste om, utgår med 50 öre för dag, då barnantalet är högst två, och eljest med en krona för dag.

Den åtskillnad mellan medlemmar, som äro statstjänstemän, och övriga medlemmar, vilken sålunda är en följd av att sjukdagsbidrag regelmässigt icke skall utgå för statstjänstemän, har i praktiken visat sig leda till stora olägenheter. Angående dessa må följande framhållas.

Det är uppenbart, att särskiljandet av en grupp medlemmar på sätt framgår av det föregående medför betydande arbete av administrativ natur för sjukkassorna och för den myndighet, pensionsstyrelsen, som har statsbidragsutanordningen om hand. Att detta arbete, även om det utföres med stor noggrannhet, icke får till resultat att undantagsbestämmelsen tillämpas i tillnärmelsevis alla de fall, då så rätteligen skulle ske, är också klart. Det är mången gång svårt för kassorna att vid nyinträde få kännedom om huruvida sökanden innehar statsanställning (som yrke uppges t. ex. städerska, chaufför e. d.). Ännu svårare är det givetvis att få reda på när medlem, som vid inträdet icke var statsanställd, därefter erhåller anställning i statstjänst. Redan nu angivna förhållande, att bestämmelsen, även om stort administrativt besvär och därmed också oproportionerligt stora kostnader nedläggas, omöjligt kan göras effektiv, talar för att bestämmelsen bör utgå.

En bestämmelse, som sålunda i stor utsträckning icke kan följas, skapar olust hos dem som drabbas av den och hos dem som ha att tillämpa den. Denna olust ökas av att avlöningsförmånerna vid sjukdom numera för många icke statsanställda äro desamma som för de statsanställda. Som exempel må nämnas, att de anställda vid av staten helägt bolag (dessa äro icke att anse som anställda i statens tjänst) ofta äro tillförsäkrade exakt samma löneförmåner vid sjukdom som de statsanställda. Den omständigheten att staten valt bolagsformen föranleder sålunda att de anställda bli bättre ställda i sjukförsäkringshänseende.

Till olusten hos sjukkassefunktionärerna bidrager också, att det är mot dem oförståelsen för och missnöjet med ifrågavarande undantagsbestämmelse i första hand riktar sig samt att de äga erfarenhet av den skada ur rekryteringssynpunkt som bestämmelsen förorsakar den erkända sjukkasserörelsen. De äga också insikt om att bestämmelsen föranleder administrationskostnader, vilka i vissa kassor torde vara av ungefär samma storleksordning som det inbesparade statsbidraget. Funktionärerna kunna därför med skäl fråga sig, om det ur det allmännas synpunkt ej vore bättre att de pengar, som sålunda gå till administrationskostnader, i stället komme de sjuka statsanställda till godo. En god bild av sjukkassefunktionärernas syn

på denna fråga ge två diskussionsinlägg i Svensk Sjukkasstidning år 1951 (nr 3—4 s. 85—87). Följande utdrag ur det ena inlägget må citeras:

Om de ärade lagstiftarna hade kunnat ana hur mycket split och oenighet den citerade lagbestämmelsen skulle giva anledning till tror jag säkert bestämmelsen skulle ha uteblivit.

Lika säkert tror jag varje sjukkaseståndare skulle med glädje hälsa den dag då sjukpenningen till de statsanställda finge utbetalas utan avdrag.

Att bestämmelserna leder till hetsiga diskussioner och i många fall utträde ur kassan, den saken är klar. Och här på vår ort (sollefteåtrakten) är det numera hart när omöjligt att värva en statsanställd för inträde i sjukkassan.

Det är heller inte att undra på om nu medlemmarna har svårt att förstå tillämpningen av de ifrågavarande bestämmelserna.

Att för de statsanställda föreligger ett klart behov av att kunna sjukpenningförsäkra sig i erkänd sjukkassa finner jag uppenbart. Jag anser vidare att erfarenheten visat, att det sätt att reglera de statsanställdas förmåner vid sjukdom, som tagit sig uttryck genom undantagsbestämmelsen i § 4 statsbidragskungörelsen, av skäl som framgå av det föregående icke är lämpligt. Bestämmelsen bör därför enligt min mening utgå. Jag finner också att så bör kunna ske utan att i anledning därav ändring behöver vidtagas i de bestämmelser, som i övrigt reglera de statsanställdas förmåner vid sjukdom.

Därest de statsanställda sjukkasemedlemmarna i fråga om sjukdagsbidrag och barntillägg likställas med övriga medlemmar, torde statens årliga kostnader för sjukförsäkringen enligt vad jag inhämtat från pensionsstyrelsens sjukkasestbyrå komma att öka med uppskattningsvis 3/4 miljon kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts får jag hemställa,

att riksdagen måtte fatta de beslut som erfordras för att i statens tjänst anställda medlemmar av erkänd sjukkassa skola i fråga om sjukdagsbidrag och barntillägg bli jämställda med övriga medlemmar i sådan kassa.

Stockholm den 6 februari 1952.

And. Sundvik.
